

Kanjerprotocol

Meer weten?
Kijk dan op onze website www.kanjertraining.nl
e-mail: info@kanjertraining.nl • telefoon: (0)6 548 94 05

Kanjer trainingen

Inhoud versie 2021

Visie en doelstellingen	3
Voorwaarden voor beleid	3
Wat wordt er onder pesten verstaan	4
Signalen dat een kind gepest wordt	4
Activiteiten in het kader van preventie op onze school	5
Onderscheiding in verschillen van gedrag	6
Afspraken over pesten:	
Voor alle kinderen, het gepeste kind, de pester, de ouders, de leerkracht.....	8
Begeleiding.....	11
Bijlagen.....	14

Onze Visie

“Alle kinderen moeten zich bij ons op school veilig kunnen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen”

Bij ons op de Kwinkslag is dat een “Way of Life”

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken.

We willen streven naar een pestvrije school.

We vinden dat we er alles aan moeten doen om de aan onze zorg toevertrouwde kinderen een zo veilig mogelijke omgeving te garanderen, zodat ze zich optimaal ontwikkelen.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

Voorwaarden voor veilig beleid

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders).

De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.

Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig.

De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Voor iedere school is een vertrouwenspersoon aangesteld. Zie voor deze personen in de meest recente schoolgids.

Wat wordt er onder pesten verstaan

Als we het over pesten hebben, denken we aan zaken als:

- Buitengesloten worden of genegeerd (doen alsof je niet bestaat).
- Uitgescholden worden vanwege het anders zijn, bv. kleding, uiterlijk, gedrag.
- Door ander kind(eren) zonder reden geslagen of geschopt worden.
- Bedreigd worden, dat je geslagen wordt als je de volgende keer geen geld, snoep of iets dergelijks meeneemt.

Kenmerken van pestgedrag:

- Pesten gebeurt berekend, men wil bewust iemand kwetsen of kleineren.
- Pesten is duurzaam; het gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig. (stopt niet vanzelf)
- De pestkop heeft geen positieve bedoelingen; hij/zij wil pijn doen, vernielen of kwetsen.
- Het pesten gebeurt meestal door een groep (pestkop, meelopers en supporters) tegenover een geïsoleerd slachtoffer. Pesten is een ongelijke strijd.
- Pesten heeft meestal een vaste structuur; pestkoppen zijn meestal dezelfde mensen, net zoals de slachtoffers.
- Pesten gebeurt stiekem, buiten het blikveld van de leraar.

Gevolgen:

- Indien niet tijdig wordt ingegrepen, kunnen de gevolgen (zowel lichamelijk als geestelijk) heel pijnlijk en ingewikkeld zijn en ook heel lang naslepen.
- Het is niet gemakkelijk om tot betere relaties te komen; het herstel verloopt moeizaam.
- Isolement en grote eenzaamheid bij het gekwetste kind.
- De groep lijdt onder een dreigend en onveilig klimaat; iedereen is angstig en men wantrouwt elkaar; men is weinig open of spontaan; men telt weinig of geen echte vrienden binnen de groep.
- Slechtere leerprestaties, demotivatie bij de gepeste, niet meer naar school willen, zelfs spijbelen.

Signalen dat een kind gepest wordt

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- Briefjes doorgeven
- Beledigen
- Jennen
- Opmerkingen maken over kleding
- Isoleren, doodzwijgen
- Insluiten in de klas, op de gang of het schoolplein
- Buiten school opwachten
- Slaan of schoppen

- Op weg naar huis achterna rijden
- Naar het huis van het slachtoffer gaan
- Bezittingen afpakken en/of vernielen
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- Imiteren gedrag van gepest, het “papegaaien”
- Via E-mailberichten beledigen, uitschelden, soms zelfs onder naam gepeste andere kinderen uitschelden, beledigen
- Uitdagen

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid: je kunt het zo gek niet bedenken of volwassenen en dus ook leerlingen hebben het bedacht. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang.

Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken.

Om ouders te informeren en medeverantwoordelijk te maken voor het gedrag van hun kind, worden ze 1 keer per jaar uitgenodigd om kanjerlessen bij te wonen in de verschillende groepen (maart).

1x per twee jaar worden nieuwe ouders uitgenodigd voor een avond/middag informatie over de kanjertraining.

Leerkrachten gaan ervan uit dat kinderen zich willen gedragen en hebben vooral oog voor positief gedrag. Met behulp van de kanjerlessen doet de school aan preventie.

Activiteiten in het kader van preventie op onze school.

Op onze school, KBS De Kwinkslag, werken we met de methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling en burgerschap “Kanjertraining”.

De leerkrachten zijn gecertificeerd om de Kanjertraining te geven.

Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. komen in deze methode aan de orde.

We werken vanuit de kanjerregels:

- We vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- Niemand speelt de baas
- Niemand lacht uit
- Niemand doet zielig

Doel van de Kanjertraining

- Iedereen wordt gerespecteerd
- Kinderen durven zichzelf te zijn
- Kinderen voelen zich veilig
- Kinderen voelen zich betrokken
- Kinderen kunnen hun gevoelens onder woorden brengen
- Kinderen krijgen meer zelfvertrouwen

- Het bevorderen van vertrouwen en veiligheid in de klas
- Het versterken van de sociale vaardigheden bij leerlingen
- Beheersing van verschillende oplossingsstrategieën bij pesten en andere conflicten
- Bewustwording van de eigenheid bij leerlingen. (Je kunt alleen je eigen gedrag veranderen)
- Leren om verantwoordelijkheid te nemen
- Het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie

Thema's

Elke week staat de Kanjertraining op het lesrooster. Daarnaast wordt de training incidenteel ingezet, als bepaalde situaties hier aanleiding toegeven. Bij de lessen van de Kanjertraining komen de volgende thema's aan de orde:

- Jezelf voorstellen
- Complimenten geven en ontvangen
- Gevoelens raden
- Nee zeggen
- Luisteren en vertellen
- Vriendschap
- Vragen stellen
- Je eigen mening geven
- Kritiek geven en ontvangen
- Zelfbeheersing

Onderscheiding

De Kanjertraining onderscheidt 4 typen van gedrag.

De Kanjertraining herkent vier soorten gedrag. Deze worden getypeerd door 4 dieren. Welke zijn gekoppeld aan 4 gekleurde petjes.

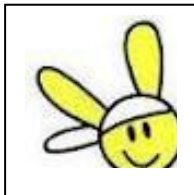
Op een speelse manier en door het benoemen van het gedrag worden kinderen bewust gemaakt van hun eigen houding en gedrag.

De verschillende gedragingen komen voort uit de hieronder genoemde manieren van denken.

Het gedrag van het konijn(gele pet) is te typeren als:

- bang
- depressief
- faalangstig
- stil

Het konijn denkt slecht over zichzelf en goed over een ander.

Het konijn heeft de volgende opvattingen:
Anderen hebben het gemakkelijker dan ik.

Ik vind mezelf stom.

Ik denk dat niemand mij begrijpt.

Ik voel me hulpeloos.

Er zijn weinig mensen die van mij houden.

Andere mensen zijn belangrijker dan ik.

Om mijn fouten lacht iedereen.

Ik ben niet te vertrouwen.

Ik ben niet belangrijk.

Ik denk: iedereen moet me aardig vinden.

Ik stel niets voor.

Ik vind mezelf niet aardig.

Ik praat niet goed met mijn ouders.

Het gedrag van de tijger(witte pet) is te typeren als:

- zichzelf
- in balans
- rustig
- te vertrouwen
- verantwoordelijk
- aanspreekbaar op gedrag

De tijger denkt goed over zichzelf en de ander.

De tijger heeft de volgende opvattingen:

Ik vertrouw anderen.

Iets aardigs zeggen is leuk.

Ik ben te vertrouwen.

Liegen is niet handig.

Ik praat over zorgen.

Leerkrachten zijn aardig.

Ik praat goed met leerkrachten.

Ik kan erg blij zijn.

Ik toon belangstelling.

Ik praat goed met de ouders.

Het gedrag van de aap (rode pet) is te typeren als:

- uitslover
- loser
- idioot
- aansteller
- malloot

De aap denkt niet goed over zichzelf, maar ook niet goed over een ander.

De aap heeft de volgende opvattingen:

Ik ben niet te vertrouwen.

Ik vertrouw anderen niet.

Ik ben niet trots op anderen.

Ik geef niet om anderen.

Andere mensen zijn niet belangrijk.

Ik denk: iedereen moet me aardig vinden.

Iets aardigs zeggen is niet leuk.

Kinderen vinden mij alleen leuk als ik grappig doe.

Ik ben niks.

Ik ben niet nieuwsgierig.

Ik vind uitlachen leuk.

Het gedrag van de pestvogel (zwarte pet) is te typeren als:

- uitdager
- vlerk
- hork
- hufter

De baasspeler denkt goed over zichzelf, maar niet goed over een ander.

De pestvogel heeft de volgende opvattingen:

Ik ben niet te vertrouwen

Ik doe maar wat, het maakt toch niet uit

Ik ben de belangrijkste

Ik ben erg nieuwsgierig

Ik ben stoer

Ik vind het leuk als iemand een scheet of boer

laat als de les begint

Ik zeg: iedereen kan van mij doodvallen

Ik zeg: als je aan mijn spullen komt, dan sla ik je dood

Ik ga graag met stoere kinderen om

Ik denk dat ik later snel rijk word

Ik vind uitlachen leuk

Ik hou van ruzie

Ik ben de allerbeste

Ik ben de baas

Liegen is handig

Ik bepaal zelf wat ik wil

Leerkrachten zijn niet aardig

Time – out afspraken:

Naast het op een speelse manier oefenen en benoemen van gedrag hebben we ook time-out afspraken opgesteld.

Het doel van de time-out is dat het kind zich bewust wordt dat zijn houding/gedrag op dat moment niet klopt met de gemaakte afspraken en de kanjerregels. Het kind krijgt de tijd om hierover na te denken en hierbij een keuze te maken om zijn houding/gedrag te veranderen. We willen immers bewustwording van de eigenheid en eigen verantwoordelijkheid van gedrag en de gevolgen ervan, bij de leerlingen bevorderen. De stappen van de time-out staan in bijlage 1 beschreven.

Afspraken over pesten

Dit protocol is opgesteld om adequaat te kunnen reageren op situaties waarin een kind gepest wordt. Dit protocol sluit aan bij de Kanjerboeken en de Kanjertraining die op onze school gegeven wordt.

Het Kanjerprotocol werkt wat betreft pesten ook preventief.

Dit deel van het protocol bestaat uit 5 delen: voor alle kinderen, voor het gepeste kind, voor de pester, voor de ouders en voor de leerkracht.

Deze partijen zijn allemaal betrokken bij een situatie waarin gepest wordt en worden op deze manier beter geïnformeerd.

Voor alle kinderen

Zie je dat iemand gepest wordt?

Zet je witte pet op en meld het aan je leerkracht!

Klikken over pesten bestaat niet!!

1. Ik zet mijn witte pet op, want ik pest niet mee.
2. Ik meld (zelf of samen met andere kinderen) het pesten bij de juf, de meester, mijn vader/moeder of een andere volwassene.
3. Ik durf te zeggen: Houd ermee op! Ik vind het gemeen wat jij doet.
4. Ik vertel het thuis en vraag om ideeën.
5. Ik zet mij in voor een goede sfeer in de klas en help bij het maken van "groeps-pestprotocol" voor de klas.

Voor het gepeste kind

1. Ik ga niet huilen, piekeren of verdrietig zijn. Ik ben niet zielig.
Ik zet mijn witte pet op en pak het pesten aan.
2. Ik zeg: "Stop dat vind ik niet leuk. Wil je daarmee ophouden?".
Stopt het niet dan zeg ik het nog een keer duidelijk. Na deze tweede keer negeer ik het en loop weg.
3. Ik meld dat ik gepest word. Dat is geen klikken!
4. Ik vraag klasgenootjes om hun witte pet op te zetten en mij te helpen. Zodat ik niet alleen sta.
5. Ik ga mijn hart luchten bij iemand, die ik aardig vind en vertrouw en vraag om hulp. Dit doe ik bij mijn ouders, de juf of meester of iemand anders die ik goed ken.
6. Als ik mijn witte pet op heb, negeer ik de pestvogel. Hij/zij weet niet eens wat hij/zij doet. Ik draai me om en meld het.
7. Ik vraag een andere plaats in de klas als ik te dicht bij die pestvogel zit.
8. Als ik vervelende e-mails krijg dan verwijder ik ze direct en de volgende keer open ik ze niet eens. Het adres ga ik blokkeren zodat de e-mails direct verwijderd worden.
9. Word ik gepest op multimedia dan blokkeer ik die personen. Zodat ze niet meer met mij kunnen praten.
10. Ik kan een dagboekje schrijven met alle vervelende dingen die de pestvogels doen. Dan laat ik dit de juf, de meester of mijn ouders lezen.
11. Ik kan gaan praten met een ander gepest kind.
12. Ik kan boeken lezen over het pesten en geef die dan aan anderen kinderen om ook te lezen.
13. Ik kan leuke dingen doen, bijvoorbeeld naar een club. Ik ben dan niet verplicht met de pestvogel(s) te blijven omgaan.
14. Ik denk alleen aan de leuke dingen die ik met andere kinderen doe.

15. Als ik meer informatie wil bel ik (gratis) de kindertelefoon 0800-0432 tussen 2 en 8 uur of ik kijk op www.pestweb.nl of www.pestten.net.
16. Het is niet mijn schuld. Ik ben zoals ik ben en dat is oké.
17. Ik ben een tijger, een kanjer, ik ben net zo sterk, groot en slim als die pestvogel(s)
18. IK KAN DE PESTVOGEL(S) AAN ALS IK HULP KRIJG VAN KLASGENOOTJES, JUF/MEESTER, OUDERS, VRIENDEN/VRIENDINNEN.

Voor de pester

1. Ik denk na over hoe het is om gepest te worden.
Hoe zou ik dat vinden?
2. Ik kan mijn zwarte pet afzetten: IK STOP MET PESTEN
Ik luister naar de ander als zij vragen om te stoppen. Ik zet mijn witte pet op.
3. Ik vraag hulp aan de juf, de meester en/of mijn ouders.
4. Ik ga na schooltijd direct naar huis, zodat ik niet in de verleiding kom om te pesten.
5. Ik ga leuke dingen doen met een nieuw groepje kinderen.
6. Als ik een geintje maak, kijk ik of de ander mijn grapje wel leuk vindt.
7. Ik ga nadenken over hoe ik vanaf nu een tijger kan zijn:
 - Wil ik stoer zijn? Dan ga ik op vechtsport.
 - Wil ik de baas spelen? Ik vraag een hond.
 - Verveel ik me? Is er niemand thuis? Ik ga naar een vriendje om te spelen of ga naar een club leuke activiteiten doen.
 - Pest ik omdat ik bang ben zelf gepest te worden? STOP! Ik doe aardig en anderen doen aardig tegen mij.
8. Als ik meer informatie wil bel ik (gratis) de kindertelefoon 0800-0432 tussen 2 en 8 uur of ik kijk op www.pestweb.nl of www.pestten.net.
9. Ik kan mijn zwarte pet omruilen voor een witte pet, ook al verwachten anderen dat ik de pestvogel ben.

Voor de ouders

1. Ook mijn kind kan een zwarte pet opzetten en een pestvogel zijn.
2. Ook mijn kind kan gepest worden.
3. Ik neem het probleem serieus.
4. Ik raak niet in paniek.
5. Ik straf niet fysiek, als ik hoor dat mijn kind vaak een zwarte pet opzet.
6. Ik probeer erachter te komen wat de mogelijke oorzaken kunnen zijn.
7. Ik vraag mij af:
 - Voelt mijn kind zich veilig thuis?
 - Voelt mijn kind zich veilig op school?
 - Pest mijn kind uit stoerheid of uit gewoonte?
 - Pest mijn kind omdat het denkt dat het zo hoort?
 - Pest mijn kind omdat het bij de groep wil horen?
 - Welke tv-programma's en computerspelen volgt mijn kind allemaal?
 - Weet mijn kind wel wat het doet, wat het aanricht?
8. Ik besteed extra aandacht aan mijn kind.
9. Ik corrigeer agressieve buien.
10. Ik stimuleer mijn kind om aan sport te doen of bij een club te gaan.
11. Ik overleg met de school, niet met de ouders van een pestvogel of een gepest kind.
12. Ik bied hulp aan mijn kind.
13. Ik leesboeken over pesten en/of vraag informatie op.
14. Ik schakel eventueel een expert in als ik dat nodig vind of de school dit aangeeft.

Voor de leerkracht

We pleiten voor een schop- en slaan-vrije school. Hierin volgen we de volgende stappen:

1. Op het moment dat een kind een ander kind of leerkracht schopt of slaat of met spullen gooit en het door de leerkracht vastgesteld is (gezien of n.a.v. gesprek) wordt er een notitie gemaakt in ParnasSys en een telefonische melding gedaan naar ouders.
2. Bij een tweede incident wordt weer notitie gemaakt en gemeld aan ouders.
3. Bij een derde incident nodigen we ouders voor een gesprek met kind en ouders. Hiervan wordt verslag gemaakt.

'Leraren hebben een sleutelrol in de aanpak van pesten.'

1. De leerkracht geeft wekelijks lessen vanuit het Kanjerproject, hierdoor wordt het pestgedrag verminderd en misschien zelfs voorkomen.
2. De leerkracht wacht niet tot het pesten gemeld wordt, maar let op de signalen. Want lang niet al het pesten wordt gemeld.
3. De leerkracht neemt de leerlingen serieus als pesterijen gemeld worden. Doet de leerkracht dat niet dan durft hij/zij het misschien niet weer te zeggen. De leerkracht geeft aan dat er actie ondernomen wordt, o. a. extra oefeningen Kanjertraining.

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/ of elkaar pesten proberen zij en wij:

Stap 1

Er eerst zelf (en samen) uit te komen, volgens de afspraken van de Kanjertraining.

Als er daarna weer problemen zijn volgt

Stap 2

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

Leerkracht start passende Kanjeroefeningen en houdt een logboek bij van de voorvallen en de activiteiten. Met de groep wordt het "Kanjersprotocol" opgesteld en ondertekend. (zie bijlage)

Bij herhaling van pesterijen/ ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties

4. De leerkracht gaat in gesprek met gepeste leerling: hoe de leerling zelf reageert, wat hij zij doet tijdens en na het pesten. Welke oplossing wil het kind zelf.
5. Samen met het gepeste kind gaat de leerkracht in gesprek met de pester, dit gesprek is kort en duidelijk. Hierbij is de vraag: is: 'Klopt het dat?' Na een gesprek dat de bedoeling heeft om tot verheldering te komen, worden afspraken gemaakt en genoteerd.
6. Belonen (schouderklopje) aan zowel gepest als pester, als de leerling zich anders/beter opstelt.
7. Als de leerkracht constateert dat er sprake is van onderhuids pesten (ermee confronteren is nl zinloos), stelt de leerkracht het pesten in de algemene zin in de klas in de groepsvergadering aan de orde. Bijv. oorlog en vrede, schending van mensenrechten, kindermishandeling, pesten op school (oorzaken en gevolgen).
8. De leerkracht grijpt direct in bij lichamelijke of geestelijke mishandeling. Als de leerkracht nu niet ingrijpt dan zegt de leerkracht eigenlijk: 'ga maar door'.

Als dit alles geen effect heeft, volgt

Stap 3

Als het pesten niet stopt, worden de ouders van het gepeste kind en de ouders van de pester geïnformeerd. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

9. De leerkracht houdt een aantal probleemoplossende gesprekken met de pester om de oorzaak van het pestgedrag te vinden (met gesprekverslag). Mogelijke oorzaken:
Eerst zelf gepest zijn, bang zijn om zelf het mikpunt te worden, groot willen doen voor anderen, jaloers zijn, verwend zijn, slecht voorbeeld van..., geweld op tv of internet, reactie op bepaalde stoffen, (te kort aan) aandacht van ouders, mishandeling, nooit gecorrigeerd worden door de ouders, enz.

10. De leerkracht gaat in gesprek met ouders van het gepeste en het pestende kind. Hierbij bespreekt de leerkracht de ondernomen stappen en te nemen stappen.
11. De leerkracht maakt daarna samen met de pester afspraken over gedragsverandering. Aan het einde van elke week evalueert de leerkracht samen met de 'pester' of hij/zij zich aan de afspraken heeft gehouden. Bij grote problemen kan ik in overleg met de IB-er een handelingsplan opstellen. Als het na een bepaalde tijd goed blijkt te gaan, krijgt de pester weer volop kansen en het vertrouwen.

Maar wat als het geen effect heeft?

Stap 4

Als het pesten doorgaat, dan de consequenties toepassen.

12. Als een pester andere kinderen echt mishandelt of eigendommen vernielt moeten de **ouders en directie** er direct bij worden betrokken.
13. Maar niet alleen de pester heeft hulp nodig. Ook de gepeste leerling moet geholpen worden. Anders wordt hij/zij een konijntje (bang/passief) of juist zelf een pestvogel (pester). Ook de gepeste leerling kan baat hebben bij sociale vaardigheidstraining (Kanjertaining). Tijdens de gymles kun je aandacht besteden aan zelfverdediging om de weerbaarheid van de leerlingen te vergroten.
14. De leerkracht vergeet de hulp aan de hele klas niet. De leerkracht maakt de problematiek steeds bespreekbaar en past specifieke activiteiten uit de Kanjertraining toe.

Begeleiding

Begeleiding van de gepeste leerling:

- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/ zij voor tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet over beschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters weleens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.
- Onderzoeken waarom dit kind herhaaldelijk gepest wordt. Indien gewenst inschakelen van hulp; sociale vaardigheidstraining, Jeugdzorg, schoolmaatschappelijk werk, huisarts, GGD.

Begeleiding van de pester:

- In een gesprek aangeven dat je het gedrag afkeurt.
- In een gesprek zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Aangeven dat je verwacht dat de pester zich houdt aan de afspraken en omgangsregels zoals die bekend zijn. Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel.

- Ingaan op eventuele sancties zoals binnenblijven, passend strafwerk, nablijven als het kind wel pest. Belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
- Afspraken maken over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het eind van iedere week in een kort gesprek aan de orde. Waardeer nadrukkelijk positief gedrag.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Onderzoeken waarom dit kind pest. Inschakelen van hulp; sociale vaardigheidstraining, Jeugdzorg, schoolmaatschappelijk werk, huisarts, GGD.

Begeleiding van de meelopers:

- De groep nog eens wijzen op de omgangs- en gedragsregels.
- Benoemen: meeloper is passieve pester, hij is medeplichtig. "Hij neemt het niet op voor het slachtoffer." Informatie over pestgedrag valt niet onder klikken.
- Maken van duidelijke afspraken via gesprekken.
- Gemaakte afspraken worden na bepaalde tijd gecontroleerd.
- Contact met ouders/ verzorgers.
- Aantekeningen in het logboek

Contacten met leerkrachten (team)

- Gemaakte afspraken doorgeven in klassenmap en in vergadering.
- Collectieve controle op afspraken. Bespreken in vergaderingen.
- Leerkracht moet informatie hebben over achtergrond, signalen, gevolgen, oorzaken en aanpak. (orthotheek)
- Als leerkrachten het probleem niet willen of kunnen zien, is de inschakeling van een vertrouwenspersoon mogelijk.

Contacten met ouders

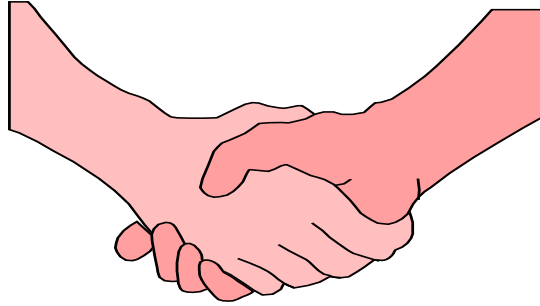
- Ouders worden geïnformeerd; zowel van gepeste kind als van de pester.
- Ouders worden betrokken bij verdere activiteiten om het pesten te stoppen.

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen.

Ouders van pesters:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Time-out

In de groep en in de school zijn regels die bij het kind bekend zijn. Als het kind ervoor kiest om zich niet aan de regels te houden dan volgen er de volgende stappen:

1. Eerste waarschuwing

2. Tweede waarschuwing

Met zelfstandige taken (dit zit in een map) naar een andere klas (voor bovenbouw kan dit al de eerste stap zijn, dit moet dan wel met de kinderen besproken zijn). De gastleerkracht heeft een vaste plaats in de klas waar dit kind aan het werk kan. Verder wordt het kind genegeerd door leerkracht en kinderen van gastklas.

Na 15 minuten gaat de eigen leerkracht naar het kind bij de gastleerkracht en vraagt of het alweer in de klas kan komen? Als het kind daar nog niet aan toe is, laat je het kind zitten (eigenaarschap kind)

Na ongeveer 15 minuten herhaalt de eigen leerkracht de laatstgenoemde stap. Als het kind dan nog niet terug wil, worden ouders gebeld.

Als het kind terugkomt, na een gesprek met afspraken t.a.v. het gedrag, heeft het kind weer met een nieuwe kans. Het gesprek moet als doel hebben dat het kind met een eigen oplossing komt.

3. Als kind terug is in de klas en het haalt diezelfde dag weer iets uit, worden de ouders gebeld.

Bij terugkerend ongewenst gedrag is er direct na de eerste waarschuwing van het beleid schorsing en verwijdering wegsturen met werk naar een andere klas.

Na 10 – 15 minuten bespreekt de leerkracht het gedrag met de leerling. Als de leerling laat zien dat hij/zij zich bewust is van het ontoelaatbare gedrag, krijgt het kind direct een nieuwe kans.

Bij ernstig grensoverschrijdend en ontoelaatbaar gedrag gaan we direct over naar beleid schorsing en verwijdering.

Bij beide vormen van ongewenst gedrag wordt u door de leerkracht op de hoogte gebracht, met als doel samenwerking thuis en school.

(zie bijlage 3 hieronder)

(bijlage 2)

Kanjertaal

Doel: kinderen leren 'nee' zeggen.

De zin zeggen ze vanuit de 'tjgerhouding': rechtop, duidelijk spreken.

Groep 1 en 2: kind zegt: 'STOP, ik vind dit niet leuk, ik heb hier last van. Na 2x deze zin zeggen en de ander stopt niet, dan gaat het kind naar de leerkracht.

Groep 3 t/m 8: volgen we de 4 stappen:

(Zowel bij een conflict, schelden, dingen die afgepakt worden, aangeraakt worden wat je niet wilt, te dicht bij je staan: dus concreet zeggen waarover het gaat)

Stap 1 Kind vraagt: Wil je mijn pen teruggeven of wil je stoppen met schelden of wil je stoppen met mij aan te raken.

Stap 2 (als de ander doorgaat) vanuit krachtig staan (tjgerhouding) de ander aankijken en zeggen: Stop, geef het terug.

Stap 3 (als de ander doorgaat) Stop, geeft het terug anders ga ik naar de juf of meester.

Stap 4 (als de ander doorgaat) Niets zeggen en DOEN wat bij stap 3 gezegd is.

Het kind kan altijd kiezen voor:

Bij vals beschuldigen, schoppen, slaan, baas spelen: Stop ermee!!! Ik vind het niet leuk wat je doet....

En rechtop lopend weggaan.

Taak van de leerkracht:

De leerkracht gaat naar het betreffende kind toe en vraagt na: heeft Jantje.... de 4 stappen gedaan. Als het kind dit bevestigt, dan wordt het kind duidelijk aangesproken op haar/zijn gedrag. Dat kan zijn: je geeft het nu terug... je hebt nu een probleem, ga nu naar binnen/andere klas en ik spreek je straks.

De leerkracht gaat daarna met beide kinderen in gesprek, middels de kanjertaal en hoor en wederhoor.

Leerkrachtgedrag: (zie ook pakket Kanjer leerkrachtgedrag)

Houding:

- Blijf rustig en respectvol
- Wees je bewust van je (voor)oordelen
- Corrigeer dichtbij bv: ik vind het vervelend zoals je doet, wil je ermee stoppen.
- Complimenteer op afstand
- Basishouding: complimenten/waardering/bedanken
- Aangeven we zijn aan het oefenen

Taalgebruik:

- Stel geen 'waarom' vragen, maar vraag naar de bedoeling!
- Check wat het kind vertelt met vragen zoals;
 - Ik hoor je nu zeggen dit en dat... klopt dat
 - Is het je bedoeling om ... pijn te doen
 - Hoe ga je dit oplossen

Ook aandacht aan het kind dat komt melden dat er iets gebeurd is, de vraag stellen: Heb je duidelijk de 4 stappen gedaan?

p.s. kinderen zeggen vaak zacht en zonder kracht 'stop hou op'... en dát werkt niet. Oefen dit later met het kind hoe ze dit krachtig kunnen zeggen, bv na een conflict het 'uitspelen'/'oefenen' in de klas.

Kanjertaal leerkracht bij conflictbeheersing:

Zie pag 95 boek 'Kanjertaal voor ouders, leerkrachten en Pabo-studenten'

Beleid schorsing en verwijdering.

Wij volgen het beleid van de stichting Catent, dat te vinden is op de site.

Voorafgaand aan schorsen en verwijderen is er nog een te volgen stappenplan, dat gerelateerd is aan ons Kanjerprotocol.

Extra noot:

Let wel: zodra er sprake is van dusdanig ernstig grensoverschrijdend gedrag dat de veiligheid in gedrang brengt van de leerling, medeleerlingen of anderen in de directie omgeving, wordt een kind direct naar huis gestuurd: ouders/verzorgers worden gebeld om hun kind op te halen (zie onder vierde waarschuwing).

Zorg ervoor dat je preventief al met ouders hebt gesproken. Ouders moeten vooraf op de hoogte zijn van de regels en afspraken, zodat zij partner worden in het begeleiden van hun kinderen bij ontoelaatbaar gedrag.

Onder ernstig grensoverschrijdend en ontoelaatbaar gedrag verstaan wij:

Ongewenst grensoverschrijdend gedrag:	Ernstig grensoverschrijdend en ontoelaatbaar gedrag:
<ul style="list-style-type: none">○ Onacceptabel taalgebruik/ schuttingtaal○ Uitschelden○ Obscene gebaren○ Ruzie○ Plagen○ Liegen○ Ongehoorzaam/tegendraads○ Brutaal○ Orde verstoren○ (moedwillig)verstoren van een activiteit○ Misbruik materiaal○ Onacceptabel gebruik digitale middelen○ Aan spullen van anderen zitten○ Weglopen (in zicht)○ Anders.....	<ul style="list-style-type: none">○ Verbale agressie (dreigen)○ Fysieke agressie (eenzijdig)○ Fysieke agressie (wederkerig/vechten)○ Pesten○ Weglopen (uit zicht)○ Seksuele intimidatie○ Vernieling / Vandalisme○ Diefstal, beroving, afpersing○ Respectloos/ bewust kwetsend○ Anders, nl.:

Bij terugkerend ongewenst gedrag is er direct na de eerste waarschuwing van het beleid schorsing en verwijdering wegsturen met werk naar een andere klas.

Na 10 – 15 minuten bespreekt de leerkracht het gedrag met de leerling. Als de leerling laat zien dat hij/zij zich bewust is van het ontoelaatbare gedrag, krijgt het kind direct een nieuwe kans.

Bij ernstig grensoverschrijdend en ontoelaatbaar gedrag gaan we direct over naar beleid schorsing en verwijdering. Bij beide vormen van ongewenst gedrag wordt u door de leerkracht op de hoogte gebracht, met als doel samenwerking thuis en school. u op de hoogte.

Ernstig grensoverschrijdend ongewenst (zie boven) gedrag:

- Bij de eerste waarschuwing gaat de leerkracht met het kind in gesprek om te verduidelijken welk gedrag wenselijk is en hoe het in kleine stapjes bereikt kan worden (denk aan beloningssystemen). Ook wordt het kind gevraagd/ uitgelegd welk gevolg er is als het gedrag niet veranderd (kinderen participeren en krijgen eigenaarschap).
- Ouders worden op de hoogte gebracht van het gedrag en het plan.
- Leerkracht vult logboek gedrag in (ParnasSys).
- Bij de tweede waarschuwing zegt de leerkracht uitdrukkelijk dat dit de laatste waarschuwing is.
- Ouders worden op de hoogte gebracht.
- Leerkracht gaat in overleg met IB'er en vult het logboek in.
- Bij de derde waarschuwing gaat de leerling met voldoende zelfstandig werk (groene map) naar een andere klas. Na 15 minuten gaat de leerkracht in gesprek. Er wordt duidelijk besproken en

teruggevraagd welk wenselijk gedrag verwacht wordt. (soms kan een kind bij de eerste stap al uit de klas gezet worden, omdat het gedrag zo ernstig is. Ouders worden dan ook direct op de hoogte gebracht en het wordt genoteerd in Parnassys)

Ook bepaalt de leerkracht wat er van het werk elk geval af moet, voordat een leerling weer terug kan komen.

- Ouders worden op de hoogte gebracht.
- Ouders en leerling worden op school uitgenodigd voor een gesprek met leerkracht en IB'er.
- Van dit gesprek wordt een verslag gemaakt en aan ouders en aan directie en IB gestuurd.

Te allen tijde houdt de eigen leerkracht de regie over het kind dat in een andere klas zit en houdt in haar looproutes rekening met het feit dat er een kind in een andere klas zit, dat ook voortgang behoeft.

De Time-out procedure van stichting Catent treedt nu in:

- Bij de vierde waarschuwing worden de ouders gebeld om hun kind op te halen. Het kind krijgt voldoende zelfstandig werk mee naar huis voor de lopende dag. Er wordt meteen een afspraak met de ouders gemaakt voor een gesprek na schooltijd. Dat gesprek is met ouders, indien mogelijk het kind, de leerkracht, en IB of directie.
- Als het niet mogelijk is dat er na schooltijd een gesprek plaatsvindt, wordt er zo snel mogelijk een afspraak gepland.
Van dit gesprek wordt een verslag gemaakt en aan de ouders gestuurd met het verzoek het verslag te tekenen voor gezien. In dit gesprek wordt het schorsingsbeleid van Catent besproken.
- Als er geen gesprek na schooltijd heeft plaats gevonden en het kind de volgende dag op school komt, kan het niet terug naar de klas, voordat er een gesprek tussen leerkracht en kind heeft plaatsgevonden. Hiervan zijn ouders op de hoogte gesteld.
- De leerkracht wacht het kind met werk dat al klaarligt op en brengt het naar de klas waar het zolang moeten zitten. Zodra de leerkracht de andere kinderen aan het werk heeft, moet er een gesprek plaatsvinden tussen leerkracht en leerling.
Hiervan wordt een kort verslag gemaakt. Ouders worden hiervan op de hoogte gesteld.
- De leerplichtambtenaar wordt preventief op de hoogte gebracht (Is geen wettelijke verplichting).
- Binnen een week na het incident vindt er een vervolgesprek met ouders, directie, IB'er en leerkracht plaats over het vervolg hoe (externe) hulp ingezet kan worden.

De schorsingprocedure van stichting Catent treedt in:

- Bij een volgende keer, waarbij weer ernstig grensoverschrijdend gedrag vertoond wordt, volgt schorsing volgens het beleid van Catent. Dit moet besproken zijn in het gesprek dat na de time-out heeft plaatsgevonden.